

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIŲ ĮSTAIGA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 56, LT-01110 Vilnius, tel. 8 706 65105, faks. 8 706 65138, el. p. ombuds@lrski.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191759894

Marijampolės specialiųjų socialinės globos namų
direktorei Vidutai Bačkierienei

2019-04-19 Nr.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos
ir darbo ministerijai

DĖL PAKARTOTINIO VIZITO MARIJAMPOLĖS SPECIALIUOSIUOSE SOCIALINĖS GLOBOS NAMUOSE REZULTATŲ

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriai, vykdydami nacionalinės prevencijos institucijos funkcijas (Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo (toliau – Įstatymas) 3 str. 3 d., 19¹ str. 1 d.), nuolat lankosi laisvės apribojimo vietose (Įstatymo 19¹ str. 2 d.).

Įgyvendinami nacionalinę kankinimų prevenciją, Seimo kontrolieriai turi teisę pavesti Seimo kontrolierių įstaigos valstybės tarnautojams ir kitiems darbuotojams nuolat tikrinti, kaip laisvės apribojimo vietose elgiamasi su asmenimis, kurių laisvė apribota, patekti į visas laisvės apribojimo vietas ir visas jose esančias patalpas, susipažinti su jų įrengimu ir infrastruktūra; apklausti be liudininkų asmenis, kurių laisvė apribota, taip pat bet kokius kitus asmenis, kurie galėtų suteikti reikiamos informacijos (Įstatymo 19¹ str. 4 d. 9 p.).

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2018 m. lapkričio 12 d. ataskaitoje Nr. PRJ2018/1-67 „Po vizitų Marijampolės apskrities suaugusiųjų globos įstaigose: VšĮ Marijampolės pirminės sveikatos priežiūros centre, VšĮ Švč. Marijos globos namuose, Marijampolės specialiuosiuose socialinės globos namuose, VšĮ Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo globos namuose, BĮ Suvalkijos socialinės globos namuose, Kalvarijos globos ir užimtumo centro globos namuose, VšĮ Kazlų Rūdos socialinės paramos centre, Kudirkos Naumiesčio parapijos socialinės pagalbos centre, Kukarskės globos namuose ir Vilkaviškio rajono savivaldybės Gudkaimio globos namuose“ (toliau – Seimo kontrolieriaus 2018 m. lapkričio 12 d. ataskaita Nr. PRJ2018/1-67) pateikė išvadas dėl galimų žmogaus teisių pažeidimų šiose įstaigose (tarp jų, ir Marijampolės specialiuosiuose socialinės globos namuose (toliau – Marijampolės GN arba GĮ)) ir rekomendacijas nustatytiems trūkumams taisyti.

Seimo kontrolierius, siekdamas išsiaiškinti, kaip įgyvendintos Seimo kontrolieriaus 2018 m. lapkričio 12 d. ataskaitoje Nr. PRJ2018/1-67 pateiktos rekomendacijos, 2019 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. 11P-4 pavedė Seimo kontrolierių įstaigos Žmogaus teisių biuro patarėjai Kristinai Brazevič ir Žmogaus teisių biuro vyriausiosioms specialistėms Aurelijai Baltikauskaitei ir Irmai Zablackaitei atlikti pakartotinį patikrinimą Marijampolės GN.

Marijampolės GN 2019 m. sausio 10 d. raštu Nr. S-13 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus ataskaitos“ pateikė Seimo kontrolieriui informaciją apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus.

2019 m. kovo 4 d. vykusio pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad:

1. *Įgyvendintos rekomendacijos*

Seimo kontrolierius Marijampolės GN administracijai rekomendavo imtis priemonių užtikrinti, kad:

1.1. *į darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo planą būtų įtrauktos temos, susijusios su Neįgaliųjų konvencija*

Per pakartotinį patikrinimą nustatyta, kad GĮ direktoriaus 2019 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. V-11 patvirtintame GĮ darbuotojų kvalifikacijos kėlimo plane 2019 metams yra numatytos temos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui, susijusios su Neįgaliųjų konvencijos įgyvendinimu praktikoje;

1.2. *būtų nuolat didinamos darbuotojų ir gyventojų žinios apie privatumą, įskaitant apie galimybę turėti savo gyvenamojo kambario raktą ir šį kambarį užrakinti*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad 2019 m. sausio mėn. vykusio gyventojų susirinkimo metu kalbėta apie privatumo svarbą ir gyventojų teises, įskaitant teisę užsirakinti savo gyvenamąjį kambarį. Gyventojams šis susirinkimas buvo įdomus ir naudingas. Darbuotojams kovo mėn. taip pat planuojama organizuoti susirinkimą privatumo tema. Tokie susirinkimai bus vykdomi periodiškai, primenant gyventojams ir darbuotojams svarbiausią informaciją apie teisę į privatumą;

1.3. *vidaus tvarkos taisyklėse būtų nurodyti konkretūs pagrindai, kokiais atvejais gyventojai bet kuriuo paros metu privalo įsileisti darbuotojus į savo kambarį bei leisti tikrinti asmeninius daiktus ir jų laikymo vietą bei patalpas*

Per pakartotinį patikrinimą nustatyta, kad GĮ vidaus tvarkos taisyklės buvo atnaujintos, jose nurodant konkrečius pagrindus, kokiais atvejais gyventojai bet kuriuo paros metu privalo įsileisti darbuotojus į savo kambarį bei leisti tikrinti asmeninius daiktus ir jų laikymo vietą bei patalpas, tai: esant gyventojų sveikatos sutrikimui ir / arba siekiant užtikrinti gyventojų saugumą; gyventojai apie šiuos vidaus tvarkos taisyklių pakeitimus buvo informuoti;

1.4. *gyventojų kambariuose visuomet būtų naudojama širma atliekant asmens higienos procedūras ir sveikatos priežiūros specialistų apžiūros metu*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad atliekant gyventojų asmens higienos procedūras ir gyventojų apžiūrą (gydytojo vizito metu) yra naudojamos širmos. Be to, GĮ bendrosios praktikos slaugytojai kontroliuoja ir užtikrina, kad širmos būtų nuolat naudojamos;

1.5. *visuose gyvenamuosiuose kambariuose langų aukštis ir (arba) lovos vieta sudarytų galimybę stebėti aplinką pro langą, sėdint arba gulint*

Per pakartotinį patikrinimą nustatyta, kad gyventojams, kurie to pageidauja, jų gyvenamuosiuose kambariuose yra sudaryta galimybė stebėti aplinką pro langą sėdint arba gulint;

1.6. *būtų užtikrintas teisės aktų reikalavimus ir gyventojų poreikius atitinkantis darbuotojų pareigybių (individualiosios priežiūros personalo prižiūrėti asmenis su sunkia negalia) skaičius, t. y. būtų pakankamas gyventojų poreikius atitinkantis individualiosios priežiūros darbuotojų prižiūrėti asmenis su sunkia negalia skaičius.*

Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad GĮ steigėjas neskyrė lėšų *papildomų etatų darbuotojams prižiūrėti asmenis su sunkia negalia* steigimui; tačiau GĮ administracija, gerindama teikiamų paslaugų kokybę, perskirstė vidinius finansinius resursus, sukurdamą papildomų etatų ir pradėjo darbuotojų prižiūrėti asmenis su sunkia negalia paiešką.

Įstaigos vadovas, Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas

Vytautas Valentinavičius, tel. 8 706 65 148, el. paštas vytautas.valentinavicius@lrski.lt

Aurelija Baltikauskaitė, tel. 8 706 65 107, el. paštas aurelija.baltikauskaitė@lrski.lt

Kristina Brazevič, tel. 8 706 65 129, el. paštas kristina.brazevic@lrski.lt

Juras Taminskas, tel. 8 706 65146, el. paštas juras.taminskas@lrski.lt

Irma Zablackaitė, tel. 8 706 65 192, el. paštas irma.zablackaite@lrski.lt